

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

THUYẾT MINH MÔ TẢ GIẢI PHÁP VÀ
KẾT QUẢ THỰC HIỆN SÁNG KIẾN

1. Tên sáng kiến: Một số kinh nghiệm về việc “Giúp đỡ học sinh cá biệt”

2. Ngày sáng kiến được áp dụng lần đầu hoặc áp dụng thử: 5/9/2021

3. Các thông tin cần bảo mật: không

4. Mô tả các giải pháp cũ thường làm: Đối tượng học sinh tiểu học được đề cập đến trong đề tài các em còn nhỏ, hiếu động, ham chơi, chưa nhận thức sâu sắc về các vấn đề trong cuộc sống, dễ bị tổn thương. Chính đặc điểm ấy cũng ảnh hưởng tới khả năng học tập và các mối quan hệ, hành vi của các em. Học sinh ở giai đoạn này dễ bị ảnh hưởng bởi các yếu tố môi trường xung quanh như sống trong môi trường gia đình thiếu thốn tình cảm, thiếu sự quan tâm chăm sóc của người thân, thiếu người lắng nghe tâm tư nguyện vọng của các em,...cũng ảnh hưởng tới kết quả học tập, sự ương ngạnh trong các mối quan hệ của các em với bạn bè, thầy cô, các cư xử của các em trong cuộc sống hàng ngày,... sẽ dẫn đến việc học sinh phát triển tâm lí, tư tưởng lệch lạc, ảnh hưởng đến việc học tập và rèn luyện của học sinh. Tình trạng ấy kéo dài mà không được uốn nắn kịp thời thì những học sinh đó sẽ dễ trở thành những học sinh cá biệt, không còn tập trung cho học hành, bị bạn bè xa lánh, thường xuyên có những hành động việc làm gây ảnh hưởng tới các phong trào và hoạt động của lớp. Gặp những học sinh khó bảo, hay phá phách, gây sự, không tập trung học tập giáo viên cũng có tâm lí chán nản, buông xuôi. Các học sinh cùng lớp cũng xa lánh, không chơi cùng các bạn học sinh cá biệt nên những học sinh như vậy càng khó tiến bộ, thậm chí học tập còn ngày càng sa sút, dễ sa ngã, khó bảo.

5. Sự cần thiết phải áp dụng giải pháp sáng kiến:

Ngày nay, đất nước đang trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Với tốc độ phát triển nhanh chóng về kinh tế, sự thay đổi mạnh mẽ về mọi mặt của đời sống xã hội. Nhận thức của người dân được nâng cao hơn nhiều, trong quá

trình phát triển ấy Đảng và Nhà nước vẫn xác định “giáo dục là quốc sách hàng đầu”. Bởi một đất nước muốn phát triển bền vững, sánh vai với các nước trên thế giới thì cần có lực lượng lao động có đủ đức đủ tài, những chủ nhân tương lai có kiến thức và nhiệt huyết. Để có được điều ấy thì ngay từ khi ngồi trên ghế nhà trường các em cần nhận được sự giáo dục tốt nhất, cần có sự quan tâm động viên, có sự định hướng, uốn nắn kịp thời để các em trở thành những người có ích cho xã hội.

Hiện nay, vai trò của nhà trường, trọng trách của người giáo viên chủ nhiệm tăng thêm trong việc giáo dục học sinh, đặc biệt đối với cấp tiểu học. Muốn góp phần đào tạo cho đất nước những thế hệ tương lai có đủ đức, đủ tài, yêu lao động, sống có trách nhiệm, yêu thương con người, có ý chí vươn lên thì bản thân người giáo viên chủ nhiệm phải có những biện pháp phù hợp giúp học sinh tự giác, tích cực trong học tập. Để các em có đủ kiến thức, kỹ năng tiếp tục phấn đấu ở những bậc học trên, giúp các em tự tin, ham thích học tập.

Mặt khác cần thay đổi suy nghĩ của tất cả mọi người về cách giáo dục học sinh cá biệt. Mà vai trò đặc biệt quan trọng người giáo viên chủ nhiệm lớp ở trường Tiểu học. Họ cần lựa chọn các biện pháp phù hợp để quan tâm, giúp đỡ, hỗ trợ những học sinh cá biệt, giúp các em ngày càng tiến bộ và hoàn thiện hơn.

6. Mục đích của giải pháp sáng kiến: Đề xuất các giải pháp giúp người giáo viên có thêm kinh nghiệm về việc giáo dục học sinh cá biệt như: tìm hiểu về hoàn cảnh, khả năng, điểm yếu, điểm mạnh của từng đối tượng học sinh của lớp mình chủ nhiệm từ đó áp dụng các biện pháp phù hợp trong giảng dạy, uốn nắn, hỗ trợ học sinh tại lớp đạt hiệu quả cao.

7. Nội dung:

7.1. Thuyết minh giải pháp mới hoặc cải tiến:

Trước thực trạng trên, bản thân đã nghiên cứu và đề ra những biện pháp giúp đỡ học sinh cá biệt như sau:

7.1.1. Nắm thông tin, hoàn cảnh học sinh

Mỗi giáo viên chủ nhiệm lớp, muốn hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình, muốn đề ra các biện pháp giáo dục học sinh phù hợp, đạt hiệu quả thì trước hết giáo viên phải hiểu học sinh, phải nắm được đầy đủ các thông tin cần thiết về từng học sinh. Do vậy, ngay từ ngày đầu nhận lớp, tôi thực hiện ngay công tác điều tra thông tin qua phiếu sau đây. Tôi phát cho mỗi em một phiếu điều tra sau đây và yêu cầu các em điền đầy đủ thông tin trong phiếu:

Qua phiếu điều tra này, tôi nắm được đầy đủ các thông tin cần thiết về từng học sinh để ghi vào Sổ Chủ nhiệm. Và quan trọng hơn cả là tôi thấy được khó khăn cũng như đã hiểu một phần về học sinh của mình, điều đó rất có lợi cho tôi trong công tác giảng dạy và giáo dục học sinh.

7.1.2. Xây dựng mối quan hệ thầy- trò và bạn bè trong lớp

Sau khi tìm hiểu thông tin, nắm bắt hoàn cảnh học sinh và qua quá trình giảng dạy, tôi nhận thấy em Ninh là một học sinh cá biệt.

Đối với cô giáo không lễ phép khi được giáo viên nhắc nhở phê bình em có những lời nói, hành động phản ứng thể hiện rõ thái độ bất cần thậm chí còn dùng những từ ngữ không hay để nói về cô giáo.

Đối với bạn bè em thường xuyên mặc cảm tự ti, đánh, chửi các bạn, tự ý lấy đồ ăn hay đồ dùng sách vở của các bạn khi chưa có sự đồng ý.

Đối với việc học em không có đầy đủ sách vở, sách giáo khoa Toán em mượn lại của các anh chị năm trước và có nhiều bài đã được ghi sẵn kết quả trong đó, vở ghi em thường xuyên xé để gấp máy bay hoặc vẽ với nội dung không lành mạnh, mỗi quyển vở em chỉ còn vài trang với việc ghi bài qua loa, chiếu lệ.

Đối với trang phục em không có nhiều quần áo do hoàn cảnh. Nhưng quần áo của em thường xuyên lấm bẩn do em nghịch ngợm.

Trước tình hình đó việc nhắc nhở, phê bình em không có hiệu quả cao. Sau nhiều suy nghĩ tôi quyết định lên kế hoạch từng bước để giáo dục em.

*** Xây dựng mối quan hệ thầy- trò:**

Trước đây, quan hệ thầy, trò là quan hệ chịu ơn - ban ơn; bề trên - kẻ dưới; giảng giải - ghi nhớ. Ngày nay, quan hệ này được thay bằng quan hệ chia sẻ - hợp tác. Ngay từ đầu, tôi yêu cầu học trò phải cố gắng làm cho đúng. Nếu chưa đúng thì phải làm lại cho đúng mới thôi. Đúng là đúng từ việc làm, nghiêm là nghiêm trong việc làm chứ không phải ở thái độ khắt khe, gay gắt. Quan hệ cơ bản nhất của tôi và học trò là quan hệ hợp tác làm việc: tôi giao việc - học trò làm; tôi hướng dẫn - học trò thực hiện.

- Hành vi của giáo viên sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến tâm lí cũng như sự hình thành tính cách của trẻ. Vì vậy, khi lên lớp, tôi luôn chú ý đến cả cách đi đứng, nói năng, cách ăn mặc, cách cầm sách, chữ viết, thái độ,... để học trò noi theo. Không vì bất cứ lí do gì mà tôi cho phép mình cầu thả hoặc xuề xòa, qua loa trước mặt học sinh.

- Khi em làm bài chưa đúng. Tôi giúp đỡ, hướng dẫn làm lại ngay tại lớp. Sách của em đã cũ và được viết kết quả vào tôi đã giữ lại quyển đó và mượn cho em một quyển sách khác đảm bảo cho em học tốt và tự học không ỷ lại vào kết quả có sẵn đó.

- Khi mắc sai lầm, thiếu sót, tôi luôn cố gắng kiềm chế và tôn trọng em, tìm hiểu cặn kẽ thấu đáo nguyên nhân để có biện pháp giúp đỡ các em sửa chữa. Tôi không bao giờ có những lời nói, cử chỉ xúc phạm các em. Ở tuổi này, lòng tự trọng của các em rất cao, chỉ một lời nói xúc phạm sẽ làm tổn thương tâm hồn trẻ thơ. Thậm chí có em sẽ oán hận, căm ghét thầy cô, bỏ học và không bao giờ trở lại lớp học nữa cho dù có nhiều người đến nhà vận động. Nếu như giáo viên không biết được những nguyên nhân đó thì rất dễ nổi giận bùng bùng, rồi la mắng, trừng phạt các em. Điều đó rất bất lợi cho quan hệ thầy - trò sau này. Vì vậy, đứng trước một học sinh quậy phá, hay lơ đãng không học bài, làm bài, tôi không kết án trừng phạt ngay mà bình tĩnh chờ đến hết buổi học gặp riêng các em để hỏi cho rõ nguyên nhân.

- Em như vậy không phải sinh ra em đã là học sinh cá biệt, là do những điều kiện khách quan. Gia đình của các em đâu phải lúc nào cũng đầm ấm, hạnh phúc; đâu phải em nào cũng may mắn được bố mẹ, ông bà động viên trong mỗi bước học tập. Và có biết bao nhiêu bố mẹ phải lo làm thuê, làm mướn kiếm sống hoặc vì ăn chơi cờ bạc hay ốm đau bệnh hoạn,...nên không ngó ngàng gì đến việc học của con cái, thậm chí các em còn bị mắng chửi, bị đánh đập ... Những sóng gió đó đã tác động đến tâm lí trẻ thơ, cản trở việc học tập của các em. Tôi đã gặp riêng em trao đổi tâm tình gần gũi với em như gần gũi chính con đẻ của mình. Bởi tôi hiểu một đứa trẻ 9 tuổi thiếu vắng mẹ nhiều năm là một thiệt thòi rất lớn, hơn thế nữa cha em lại là một người lười lao động, mắc nhiều tệ nạn như: ham cờ bạc, rượu chè. Nhiều lần do thua bạc cha em về hạch sách người mẹ già của mình, khi không đáp ứng được đã sẵn sàng làm bị thương mẹ mình trước mặt con. Người cha đó là một tấm gương không những xấu mà để lại trong ánh mắt và suy nghĩ của em sự căm ghét, không tôn trọng. Chính vì thế đến trường em vẫn mang thái độ coi thường vô lễ. Tôi đã nhẹ nhàng khuyên giải em để em hiểu một phần nào việc cha em làm là sai và em cần thương bà, giúp bà nhiều hơn. Tôi uốn nắn chấn chỉnh lời ăn tiếng nói của em ở bất cứ chỗ nào có thể. Sau nhiều lần trò chuyện em đã cởi mở hơn nói năng to tát và biết chào hỏi.

- Trang phục của em tôi cũng xin lại một số học sinh khóa trước hoặc của con cán bộ giáo viên trong trường giặt sạch sẽ cho em nhưng kín đáo với bạn khác để em không mặc cảm xấu hổ.

- Hàng ngày, tôi luôn khích lệ và biểu dương em kịp thời, ca ngợi những ưu điểm của em nhiều hơn là phê bình khuyết điểm. Tôi cố tìm ra những ưu điểm nhỏ nhất để khen ngợi động viên em. Nhưng trong khi khen, tôi cũng không quên chỉ ra những thiếu sót để em khắc phục và ngày càng hoàn thiện hơn.

- Khi nói chuyện, khi giảng, cũng như khi nghiêm khắc phê bình lỗi lầm của học sinh, tôi luôn thể hiện cho các em thấy tình cảm yêu thương của một giáo viên đối với học trò. Theo qui luật phản hồi của tâm lí, tình cảm của thầy trước

sau cũng sẽ được đáp lại bằng tình cảm của học trò. Lòng nhân ái, bao dung, đức vị tha của người thầy luôn có sức mạnh to lớn để giáo dục và cảm hóa học sinh. “Lớp học thân thiện” chỉ có được khi người thầy có tấm lòng nhân hậu, bao dung, hết lòng vì học sinh thân yêu của mình. Có một người thầy như vậy thì chắc chắn học sinh sẽ chăm ngoan, tích cực và ham học, thích đi học.

*** Xây dựng mối quan hệ bạn bè:**

Trong cuộc sống của mỗi con người, ngoài những người thân trong gia đình ra, ai cũng cần có bạn bè để chia sẻ. Học sinh Tiểu học cũng vậy. Nếu các em có nhiều bạn bè thân thiết trong lớp thì các em sẽ hợp tác vui vẻ với nhau và sẽ giúp đỡ nhau cùng tiến bộ. Em học giỏi sẽ giúp những em học yếu; ngược lại, em học yếu cũng dễ dàng nhờ bạn giúp đỡ mình học tập mà không phải e ngại, xấu hổ (Học thầy không tày học bạn). Xây dựng được mối quan hệ bạn bè đoàn kết, gắn bó thì tôi sẽ xây dựng được nề nếp lớp học, tiến tới xây dựng môi trường học tập thân thiện. Từ môi trường học tập thân thiện đó, chất lượng học tập của lớp chắc chắn sẽ được nâng cao.

Để xây dựng mối quan hệ bạn bè thân thiết, đoàn kết, gắn bó, sẵn sàng giúp đỡ nhau trong học tập, tôi luôn tạo ra các hoạt động, các vấn đề đòi hỏi sự hợp tác của nhiều học sinh. Cách làm cụ thể như sau:

- Đầu năm tôi cho các em tự chọn mình trong ban nào và em Ninh vì yêu thích bóng đá nên đã chọn vào ban “ Văn nghệ - Thể thao” và đầu năm em tham gia đội bóng của lớp, em rất phấn khởi vì đã thỏa mãn được niềm đam mê bóng đá của mình. Trong quá trình tập luyện và thi đấu em luôn tuân thủ quy định của huấn luyện viên và thể hiện tinh thần đồng đội cũng như đoàn kết với các bạn chứ không gây gổ. Qua đó em cũng học cho mình sự kỷ luật, tính kiên trì và tinh thần đoàn kết đặc biệt là thái độ ứng xử với bạn bè.

- Khi có chuyện xích mích giữa em này với các em khác trong lớp , tôi kịp thời can thiệp không để mâu thuẫn kéo dài gây ảnh hưởng xấu đến tình bạn. Tôi gặp gỡ trao đổi riêng với từng học sinh hoặc nhóm học sinh để biết rõ đầu đuôi.

Sau đó phân tích rõ ai đúng, ai sai. Ai sai thì phải nhận lỗi và xin lỗi bạn. Sau đó giảng hòa và bắt tay nhau vui vẻ trở lại.

- Để tạo dựng cho các em một tình bạn bền đẹp với những kỉ niệm sâu sắc của tuổi học trò, tôi tổ chức sinh nhật cho học sinh ngay tại lớp học trong giờ sinh hoạt tập thể cuối mỗi tháng. Có rất nhiều em không nhớ ngày sinh của mình. Bởi các em chưa bao giờ được cha mẹ tổ chức sinh nhật, chưa bao giờ được nhận một món quà mang ý nghĩa sâu sắc. Gia đình các em chủ yếu là nhà nông nên quà không có chủ yếu chỉ là múa hát, là những lời chúc mừng. Vì vậy, khi được cả lớp tổ chức sinh nhật, nhiều em rất xúc động.

7.1.3. Tổ chức các hoạt động tập thể và các trò chơi vui tươi lành mạnh

Thích sinh hoạt tập thể và tham gia các trò chơi bổ ích là nhu cầu, là sở thích của hầu hết các học sinh tiểu học. Vì vậy, khi tổ chức cho các em sinh hoạt tập thể và tham gia các trò chơi là giáo viên đã giúp các em “học mà chơi, chơi mà học”, hoạt động này không quá cầu toàn về chất lượng chủ yếu là để các em thân thiện với nhau hơn, tự nhiên, không gây căng thẳng, gò bó đối với các em. Ngoài ra, tổ chức sinh hoạt tập thể và vui chơi còn giúp các em phát triển và hoàn thiện nhân cách, bồi dưỡng năng khiếu và tài năng sáng tạo. Ngoài ra, việc tổ chức các hoạt động tập thể còn là sợi dây gắn bó, kết nối, đoàn kết các em lại với nhau.

Các hoạt động sinh hoạt tập thể và một số trò chơi đơn giản, gọn nhẹ, tôi có thể tổ chức ngay trong tiết sinh hoạt tập thể cuối tuần hoặc ngay trong tiết học chính khóa.

** Tổ chức sinh hoạt tập thể và vui chơi trong buổi học chính khóa*

Giữa 2 tiết học căng thẳng, tôi thường tổ chức cho các em múa hát tập thể, biểu diễn văn nghệ, hát dân ca, diễn hài,...

Trong các tiết Khoa học, Đạo đức, tôi tổ chức cho các em chơi các trò chơi như: làm phóng viên; sắm vai xử lí các tình huống phòng tránh bị xâm hại, từ chối các chất gây nghiện, bày tỏ thái độ đối với người bị nhiễm HIV/AIDS,... và đóng vai xử lí các tình huống trong môn Đạo đức. Thông qua các hoạt động này, các em còn được hình thành và rèn luyện nhiều kĩ năng sống cần thiết.

Căn cứ vào phiếu điều tra đầu năm, tôi nắm được khả năng của từng em nên tôi phân công vai diễn, múa hát hoặc giao việc phù hợp với từng em, khuyến khích động viên các em tự tin bộc lộ năng khiếu của mình. Nhờ vậy, các tiết học chính khóa trở nên sôi nổi, các em rất hào hứng tham gia. Thông qua các hoạt động vui chơi, các em được “làm”, “được trải nghiệm” như trong cuộc sống thực, điều đó sẽ giúp các em lĩnh hội kiến thức và rèn luyện kỹ năng sống một cách nhẹ nhàng, nhưng lại hiệu quả.

- Tổ chức các buổi vẽ tranh chào mừng các ngày lễ lớn.

Tổ chức cho học sinh xem phim tài liệu kỉ niệm các sự kiện lịch sử trọng đại của đất nước như: Kỉ niệm ngày thành lập Đảng, Cách mạng tháng Tám, Kỉ niệm ngày quốc khánh, ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam, ngày Giải phóng miền Nam,... Những đoạn phim tài liệu này, tôi lấy trên mạng internet rồi kết nối với máy chiếu, ti vi, chiếu lên cho học sinh xem.

- Hướng dẫn các em làm bình hoa, cắt gấp hoa để trang trí góc học tập và làm một số đồ chơi đơn giản để trưng bày hoặc để tặng người thân bạn bè, tôi tập trung cả lớp lại và hướng dẫn các em làm việc theo nhóm. Các em cùng làm, cùng góp, giúp đỡ nhau làm việc.

Nhờ thường xuyên tổ chức các hoạt động sinh hoạt tập thể và các trò chơi cho cả lớp nên các em trở nên rất tự tin, rất năng động sáng tạo. Và đặc biệt trong các hoạt động này tôi quan sát thấy em Ninh đều tham gia rất hăng hái và luôn là người thích được làm và làm tốt, điều quan trọng là tôi đã thực sự xây dựng được một môi trường học tập thân thiện, học sinh tích cực, không có khoảng cách, không có sự phân biệt đối xử giữa học sinh ngoan và học sinh cá biệt mà là các em có thân thiện hay không? Có hết mình trong hoạt động hay không? Và em làm được gì trong những hoạt động đó? Sĩ số của lớp tôi luôn đảm bảo, chất lượng học tập của học sinh ngày càng nâng cao.

7.1.4. Thường xuyên kiểm tra, uốn nắn, điều chỉnh kịp thời để học sinh tiến bộ kết hợp động viên, khen ngợi kịp thời từ những điều nhỏ nhất.

7.1.5. Thường xuyên trao đổi, phối hợp với giáo viên dạy bộ môn trong việc rèn học sinh.

* Kết quả của sáng kiến:

- Qua việc áp dụng sáng kiến kinh nghiệm trên vào dạy học đã giúp cho học sinh thích thú với môn học, tích cực tham gia các hoạt động và phong trào ở lớp, ở trường. Với kết quả đạt được rất khả quan như vậy, tôi thấy em Ninh ngày càng tiến bộ rõ rệt, mặc dù em chưa bằng các bạn xuất sắc nhưng tôi tin với sự nỗ lực của mình em ngày càng chăm ngoan hơn. Điều đó làm tôi rất vui mừng và vui đi những vất vả, mệt nhọc. Tình cảm thầy - trò, bạn bè ngày càng gắn bó và thân thiện.

- Các em hứng thú hơn trong giờ học, tích cực, hăng hái, học tập sôi nổi, tích cực chia sẻ giúp đỡ nhau học tập tiến bộ.

- Phát huy được tình đoàn kết, mối quan hệ gắn bó, biết chia sẻ giúp đỡ lẫn nhau của học sinh từ các vấn đề nhỏ trong cuộc sống hàng ngày.

* Sản phẩm được tạo ra từ giải pháp:

- Các biện pháp trên không phải được thực hiện tách rời mà có mối liên hệ mật thiết với nhau, mỗi biện pháp có một vai trò riêng.

- Sự tích cực chủ động của giáo viên trong việc quan tâm, gần gũi, lắng nghe tâm tư của học sinh và duy trì hứng thú học tập, uốn nắn kịp thời khi học sinh có hành vi, thái độ lệch lạc cần được thực hiện xuyên suốt trong quá trình thực hiện đề tài.

- Những học sinh cá biệt đã có sự tiến bộ đáng kể, đã ngoan hơn, hiểu chuyện hơn, học tập tiến bộ mỗi ngày vì thế chất lượng giáo dục của lớp được nâng lên.

7.2. Thuyết minh về phạm vi áp dụng sáng kiến: Áp dụng trong công tác chủ nhiệm lớp ở trường Tiểu học.

Sáng kiến của tôi đã áp dụng đối với học sinh 4A5 trường Tiểu học Tân Hưng và theo tôi nghĩ còn có thể áp dụng cho tất cả các khối lớp ở trường Tiểu học Tân Hưng cũng như các trường cùng cấp học.

7.3. Thuyết minh về lợi ích kinh tế, xã hội của sáng kiến:

- Qua việc áp dụng sáng kiến kinh nghiệm trên vào dạy học đã giúp cho học sinh thích thú với môn học, tích cực tham gia các hoạt động và phong trào ở

lớp, ở trường. Với kết quả đạt được rất khả quan như vậy, tôi thấy học sinh ngày càng tiến bộ rõ rệt, mặc dù các em chưa bằng các bạn học xuất sắc nhưng tôi tin với sự nỗ lực của mình em ngày càng chăm ngoan hơn. Điều đó làm tôi rất vui mừng và vui đi những vất vả, mệt nhọc. Tình cảm thầy - trò, bạn bè ngày càng gắn bó và thân thiện.

- Các em hứng thú hơn trong giờ học, tích cực, hăng hái, học tập sôi nổi, tích cực chia sẻ giúp đỡ nhau học tập tiến bộ.

- Phát huy được tình đoàn kết, mối quan hệ gắn bó, biết chia sẻ giúp đỡ lẫn nhau của học sinh từ các vấn đề nhỏ trong cuộc sống hàng ngày.

- Các tiết học trở nên hiệu quả, sôi nổi và sinh động hơn và phát huy được trí lực, sự sáng tạo của học sinh, tất cả học sinh đều tích cực thi đua học tập, tham gia các phong trào do nhà trường phát động. Từ đó học sinh đã dần hình thành sự nhận thức đúng đắn hơn về mọi vấn đề trong cuộc sống, tự thay đổi và hoàn thiện bản thân hơn.

* Cam kết: Tôi cam đoan những điều khai trên đây là đúng sự thật và không sao chép hoặc vi phạm bản quyền.

Tác giả sáng kiến

Nguyễn Thị Hồng